

ST·OLAV

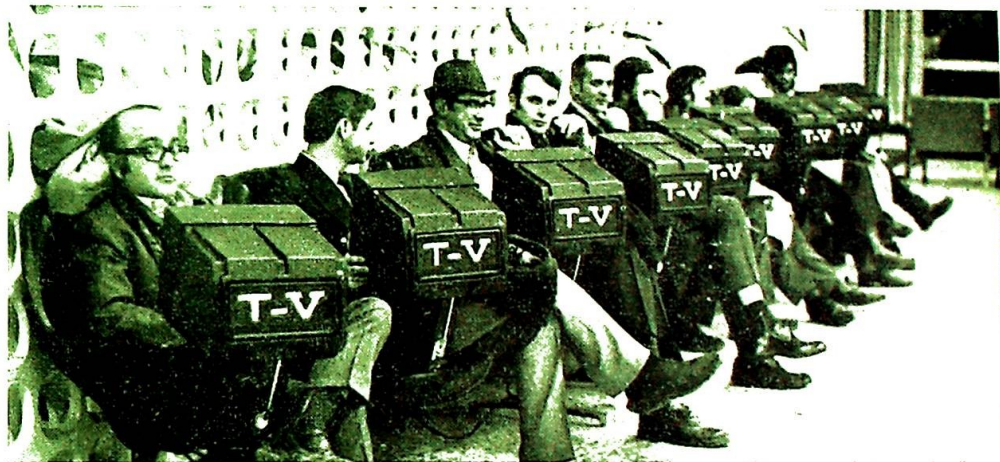
K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 5

85. ÅRGANG

10. MARS

1973

FOLK I NORDEN HAR DYRE SKOLER OG ALLEMANNNS-TV, SAMT BL. A. EN MENGDE FEILAKTIGE, ANNENHÅNDS OPPLYSNINGER OM DEN KATOLSKE KIRKE

LES OM «MEDELSVENSSON»S LATENTE AGGRESSIVITET UNDER SVENSK TV-DEBATT

(SIDE 70—75)

FASTE- AKSJONEN

REDAKSJONELT:

GJELDER OGSÅ

Formålet for Fasteaksjonene blir gjerne fastlagt av den Nordiske Bispekonferanse ca. et halvt år i forveien. Det er de enkelte Caritas-organisasjonene i Skandinavia som foreslår et utarbeidet prosjekt som en mer fortjener støtte på grunn av dets betydning for befolkningens utvikling og Kirkens fremgang.

Det er typisk for vår tid at alle nasjoners skjebne angår oss — det er oppstått en verdensomfattende solidaritet som bare kan hilses velkommen, men som også innebærer økte forpliktelser.

Enhver vil forstå at det ikke er lett i en verden full av nød og med mange land med et umettelig behov for utvikling, å velge et prosjekt for vår Nordiske Fasteaksjon. Her er tusen muligheter. Ofte blir det slik at vi velger et utviklingsprosjekt et sted hvor vi har personlige kontakter og derfor garanti for at pengene blir anvendt i overensstemmelse med givernes intensjoner. Det har fungert utmerket hittil.

Denne gangen som i 1970 — er det Mgr. Knud Ballin, Caritasleder i Danmark, som har personlig kontakt med Biskop Prosper Dodds i Saint-Louis i Senegal. Han gjorde godt arbeid da det gjaldt poliklinikken i Louga (1968) og med voksenopplæringssentre i Sor-St. Louis og i Louga (1970).

I år har Biskop Dodds fått et nytt voksenopplæringsprosjekt antatt av vår Bispekonferanse, i byene Podor og Matam.

Bispedømmet Saint-Louis omfatter hele Nord-Senegal — 1/3 av hele landet — og teller 2000 katolikker, en liten minoritet i landsdelens 600 000 muselmanere.

Stedene Podor og Matam ligger ved elven Senegal, ca. 200 og 400 km respektive fra Saint-Louis. Befolkningen er svært tilbakeleggende, og overveiende muhammedansk. Innstillingen til kristendommen er mildt sagt noe skeptisk.

Prosjektet for voksenopplæringsentrene har myndighetenes fulle moralske støtte. De skal komme hele befolkningen tilgode, uansett religion. Men det er jo klart at de vil få meget å bety for Kirkens anseelse i landet om prosjektene kan realiseres og drives effektivt. Biskop Dodds har ga-

ST. OLAV kan i dette nummer legge frem stoff som bekrefter noe vi lenge har hatt en anelse om. (Pater Jean Paillards artikkel på de neste sidene.) Til tross for at dagens mennesker får inn over seg en flom av nyheter og meninger gjennom fjernsyn, radio og aviser, og til tross for at vi her i Skandinavia bruker enorme beløp på skolene — sitter en stor del av våre ikke-katolske landsmenn, gamle og unge, igjen med feilaktige, misforståtte og enkelte ganger litt ondsvinnete meninger om den katolske kirke og om katolikker. Ja, Paillard går så langt her at han sier at det er tydelige tegn på at det er en latent aggressivitet mot oss i den moderne nordiske verden.

Utgangspunktet for Paillards og

derne vår vurdering er paterens gjennomgåelse av den flom på 600 spørsmål som raste inn over ham under et svensk TV-program ifjor. Paillards artikkel, hans faktamateriale, er offentliggjort via svenskenes egen Katolsk Informationstjänst, og altså her brukt av oss. Og grunnen til at vi er ekstra opptatt av disse opplysninger er 1) Det er første gang man har fått en slik bekreftelse på hvordan den katolske kirke oppfattes i 70-åre-

SVENSK KOMMENTAR:

«Bekrefter vårt

Signaturen H. S. (lederen for Katolsk Informationstjänst, pater Seiler) skriver i en kommentar til pater Paillards materiale (se de neste sidene):

For første gang fremlegges her av p. Paillard et fakta-materiale som selvfølgelig er ufullstendig, men som likevel på en realistisk måte bekrefter det diffuse inntrykket vi hadde.

Dette faktamateriale gir oss anledning til noen refleksjoner som vi mener er nødvendig for at bildet skal få riktige proporsjoner.

Sett fra et historisk perspektiv er

rantert utdannet personale og deres lønn.

Det er utvilsomt et verdig formål for vårt fasteoffer og vi skal være glade og takknemlige for å ha et så godt formål å samle oss om. Det gir mening til våre selvfornektelser, setter dem inn i en nestekjærlighetens sammenheng og bidrar til vår vekst i Kristus — i Hans sinnelag som ene og alene kan frelse denne verden.

HARALD TAXT
Caritas-leder

det ikke så merkelig at «Medelsvensson»s meninger om den katolske kirke er så overfladiske og feilaktige at en katolikk til å begynne med kan bli skremt og irritert. Erfaringer fra andre land med ikke-katolsk majoritet viser ikke bare hvor dypt den efterreformatoriske tidens katolikkskrekke og uvitenhet om den katolske kirke og dens tankeverden har slått rot, og også hvor seige slike forestillinger er. Det ville være en illusjon å tro at man kan overvinne dem på en natt gjennom en intensiv økumenisk innsats. En forandring av bildet forutsetter en langvarig opplysningsprosess hvor det økumeniske arbeidet naturligvis har den fremste plass.

Vi bortser fra at tilpasningen av prinsippet om religionsfrihet har gått sakte hva forholdet til den katolske kirke i Sverige angår, det samme er tilfelle i enkelte sydeuropeiske land når det gjelder forholdet til protestantiske samfunn. Dessuten skal man vel heller ikke glemme at katolikkene her i landet først i de siste år har trådt frem som en egen samfunnsgruppe slik man vanligvis oppfatter ordet. Dette er altså relativt nytt. Og

NORGE

nes skandinaviske miljø og 2) Vi har mer enn en anelse om at de feiltolkninger og all den besynderlige annenhåndskunnskap man støter på i Sverige i like høy grad også er å finne i Norge.

Det er bare snaut 130 år siden katolikker i loven igjen fikk anledning til å praktisere sin tro her til lands. Man ble møtt med skepsis og en god del aggressivitet i årene som fulgte. Tiden jevnet ut dette, trodde vi, enkelte ganger til en nesten skremmende likegyldighet. Paillards materiale tar et godt tak i oss: Anno 1972—1973 merker man så sandelig hvordan den gamle aggressivitet ennå ligger som en skjult og farlig byll i samfunnet.

A. R.

inntrykk»

det er derfor ikke noe merkelig at denne gruppe ennå ikke riktig er integrert i samfunnets viten og tanker. Dessuten forenkler den katolske kirkes multinasjonale sammensetning i Sverige absolutt ikke problemet med å skape forståelse og overvinne fordommer.

En annen ting man kan konstatere i faktamaterialet er uten tvil dette at ikke bare den katolske kirke, men i en viss grad kristendomen overhodet fremstår som en fremmed, for ikke å si primitiv verden. På denne bakgrunn burde pater Paillards redegjørelse få alle troende i landet til å tenke saken nøye gjennom. Den er et alvorlig tegn på hvor raskt og omfattende tanker og forestillinger som har inngått i den almindelige kristne tankeverden og i de mest elementære kristne ideer holder på å forsvinne.

Når man spør etter grunnen til at det i den aktuelle situasjon fortsatt spres unøyaktige og feilaktige informasjon om den katolske kirke — gjennom hvilke man holder ved makt det bilde av katolisismen som kom frem i spørsmålene, kan man peke på noen ting.

BISKOPENES 73 TESER

Nordens katolske biskoper har på sitt siste møte i København inngående drøftet Kirkens oppgaver i de nordiske land. Det ble, etter det ST. OLAV får opplyst, lagt frem et utkast med 73 teser, fordelt på tre hovedavsnitt.

Debatten avslørte hurtig hvor de vesentligste vanskeligheter ligger. Det er seks hovedspørsmål som biskopene må ta stilling til.

(Se vårt første referat fra møtet på siste side i dette nummer.)

Uten tvil har fremstillingen av den katolske kirke og den katolske tro i skolens lærebøker blitt betydelig forbedret i de siste årene. Fremdeles gjenstår atskillige ønsker om en riktig beskrivelse av visse katolske emner. I det minste burde en beskrivelse ikke umiddelbart føre til feiltolkninger. Et sitat fra en nylig utkommet lærebok i religionskunnskap for gymnasiaster gir en prøve på noe slikt:

«I året 1870 slo den katolske kirke fast dogmet om pavens ufeilbarhet når han taler for hele kirken i religiøse og etiske spørsmål (ex cathedra). På 1960-tallet er det stilt viktige spørsmål ved dette dogmet og tillempningen av det er myket opp. Pave Paul VI som tiltrådte sitt embede i 1963 har ofte uttalt seg i viktige og omstridte spørsmål uten at dette har skjedd med krav på ufeilbarhet . . .»

Når paven taler for hele Kirken i religiøse og etiske spørsmål, er det bare i bestemte og sjeldne tilfeller han uttaler seg ex cathedra, dvs. ufeilbart. Pavens ufeilbarhet i slike saker er ikke myket opp under 60-tallet, men plasert i en større sammenheng. Heller ikke har det blitt stilt viktige spørsmål ved dette dogme i de siste år, snarere har den teologiske tolkningen ført til forskjellige meninger.

Det som er sagt om skolens lærebøker gjelder også for universitetenes undervisningsmateriale, spesielt når det dreier seg om håndbøker for grunnkurs i religionskunnskap, kirkehistorie m. m. Til og med der kan man av og til finne fremstillinger om den katolske kirke som knappast svarer til objektive vitenskapelige krav.

Også innen massemedia har vi de siste år lagt merke til en tydelig forbedring i arbeidet med og viljen til å referere katolske emner på en saklig

måte. (Det gis selvfølgelig unntagelser, ikke så få heller.) Vanskelighetene skyldes ofte tydeligvis mangel på kunnskaper og ekspertise. Men det skulle i de fleste tilfeller ikke være altfor vanskelig å avhjelpe dette ved å skaffe opplysninger og bakgrunnsstoff.

Når man drar konsekvensene av det som har fremkommet i pater Paillards redegjørelse, burde altså oppgaven for de ansvarlige både i undervisningen og i massemedia i dagens situasjon ikke bare være å gi objektive referater og informasjon — oppgaven burde også være å bekjempe forvanskninger og feilaktige meninger. I det minste skulle dette ligge innenfor rammen av en positivt oppfattet religionsfrihet.

Til slutt oppmaner pater Paillards redegjørelse oss katolikker til besinnelse. Det er all grunn til at vi ikke må stenge oss inne i vårt kirkelige arbeide og i et slags kirketårn. Vi må bekymre oss om vårt image utad — mer konkret sagt: vi må utvide og fordype vårt orienterende og informerende arbeide i samfunnet.

Naturligvis forutsetter dette ikke minst at den katolske kirke i Sverige får visse elementære økonomiske og pastorale arbeids- og livsvilkår som gjør det mulig for den å få en noenlunde normal utvikling.

H. S.

60 år

Pater Otto J. Hanssen ofm., rektor på Marias Minde i Bergen runder 60 år den 21. i denne måned.

Vi sender gratulasjoner og hilsener til ham.

DEN LATENTE

«EN FORBLØFFENDE

Av JEAN PAILLARD

Våren 1972 ba Sveriges Radio seks personer — en jøde, en agnostiker, en marxist, en fra frikirkene, et medlem av den svenske kirke og en katolikk — om å lave hver sin film om sitt personlige livssyn. Filmene ble vist på sensommeren i en TV-serie som var kalt *Utmaningen*. Hvert program var lavet på samme måte, først kjørte man filmen, derefter ble dagens gjest stilt spørsmål av et panel samtidig som TV-titterne hadde anledning til å ringe inn direkte spørsmål.

Jeg ble som katolikk bedt om å være med i serien og kalte min film *Vad blir det av ditt ansikte?* — en film om mennesket som et bilde av Gud. Denne film ble vist den 4. september om kvelden. Senere fikk jeg møte et panel på tre personer og en del TV-tittere — en i sannhet prøvende oppgave.

Ifølge telefonmottagningen på Sveriges Radio ble det stilt omkring 600 spørsmål til meg. Dessverre fikk jeg etterpå skrevet ut bare 89 av disse, det er selvfølgelig et begrenset materiale for en sosiologisk undersøkelse. Men resultatet er likevel interessant for dem som vil prøve å danne seg en oppfatning om hvordan det svenske folk ser på den katolske kirken.

Det er umulig å fastslå i hvor stor grad de som ringte var representative for hele befolkningen. Man må nøye seg med å konstatere at de 89 spørsmålene ble stilt av 68 forskjellige mennesker, av hvilke, underlig nok, hele 50 var menn og bare 18 kvinner. Ytterligere opplysninger om deres alder, yrke osv. foreligger ikke.

Først må man slå fast to ting. Spørsmålene hadde som regel lite å gjøre med filmen. Det kan neppe bero på at den ikke angikk tilskuerne. Skal jeg dømme etter den rikelige post jeg fikk etterpå, fra seere som ikke hadde ringt, var det mange som satte pris på den . . . Det hele kan mer bero på at mange gikk glipp av filmen, den ble kjørt en time før debatten og i hvert fall en stor Stockholmsavis hadde angitt feil tid i sin forhåndsomtale. I hvor stor utstrekning spørsmålene ble inspirert av den vending paneldebatten tok . . . er det umulig å avgjøre . . .

Den andre omstendighet som straks bør nevnes, er den latente aggressivitet man fikk inntrykk av blant seerne. Jeg bortser da fra de tre spørsmålsstillerne som satt i TV-studioet. Det hørte til spillereglene at de skulle prøve å sette meg mot veggen. Jeg begrenser meg til seernes reaksjoner. Bare omkring tyve av deres spørsmål var riktige spørsmål, nøytrale, saklige, med behov for informasjon. Resten, drøyt 60 eller mer, var mer eller mindre kamouflerte angrep — noen få nyanserte og undrende, de fleste direkte opprørte. Vi katolikker har selvsagt våre feil og vi fortjener kritikk. Den katolske kirke har som de andre kirker et stadig behov for reformer. Likevel bygger et så gjennomgående negativt bilde (som spørsmålene viste) også på andre ting enn våre mangler.

Det ville være interessant å vite hva denne aggressivitet stammer fra: kristendomsundervisningen i skolen, kursbøker? Et og annet tyder på at det virkelig forholder seg slik — en kvinne nevnte denne undervisning ganske tydelig. Jeg mente å kjenne igjen en del feilaktige opplysninger som står i skolebøkene, men det er vanskelig (i et program) å påpeke dette i detalj med en gang. Det ble bare henvist til en eneste bok: «Frich von Dänikens bok som går imot alt hva Paillard sier. Har han lest den, og hvordan stiller han seg til den?» Denne sveitsiske forfatter har skaffet seg et noe tvilsomt rykte gjennom besynderlige bøker, bøker i hvilke han forklarer hele bibelhistorien som inngrep av mennesker i flyvende tallerkener. Innvendingen er altså ikke direkte rettet mot katolisismen, men mot jødedom og kristendom i største almindelighet.

Så mye er ihvert fall sikkert: en stor del av beskyldningene og spørsmålene var så grove at de savner all kontakt med virkeligheten. Jeg tar i det følgende opp en og annen feilaktig mening, men min oppgave på denne plass er ikke å imøtegå dem systematisk. Det løser imidlertid ikke problemet: hvor fra kommer disse tanker og meninger som for det meste vidner om en forbløffende mangel på kunnskaper?

Hva dreiet spørsmålene seg om? De kan grupperes i seks klasser. Først kommer en sur undring om Kirken som politisk makt (28 sp.). Dette emne vakte avgjort den største interesse. Her var motstanden kraftigst. Deretter kom spørsmål om liturgi og helgenkult (9 sp., over 15 sp. hvis man regner med spørsmål om Maria). På tredje plass kom paven (10 sp. om ham selv, hans rolle som Kristi stedfortreder, samt 5 sp. om hans politiske makt og hans forskjellige uttalelser). Senere kommer 15 sp. om økumenikken eller den religiøse pluralisme, 13 sp. om ekteskap og ekteskapsproblemer, derunder prevensjon og til sist kan man nevne almindelige religiøse spørsmål (10).

AGGRESSIVITET

MANGEL PÅ KUNNSKAPER»

Det var blant disse de fleste virkelige spørsmål kom, i den hensikt å få opplysning.

La oss raskt gå gjennom de ulike grupper av spørsmål og begynne med de som dreiet seg om Kirken som politisk makt. En av spørsmålsstillerne anga tonen: «Er det ikke for mye politikk i religionen?» Hva for slags politikk?

Jeg tar senere opp spørsmål om pavenes religiøse rolle, men må allerede nå nevne hans politiske makt. Noen spurte: «Hvor stor politisk makt har paven i Italia?» En annen: «Hvorfor er katolske dignitærer alltid italienerne? Er det igrunnen en italiensk religion?» La oss legge merke til at de forenklede adverbene *alltid* og *aldri* ofte forekommer i spørsmålene. En seer sa: «Hvorfor gjør Vatikanet så lite for menneskene, når den iallfall en gang velsignet Mussolini og Hitler som myrdet så mange?» En vel informert person burde vite at Pius XI, og siden Pius XII, gang på gang motsatte seg disse to diktatorene. Følgende spørsmål forteller om den samme mangel på informasjon: «Hvorfor liker paven en mann som Franco?» Under debatten hadde jeg fremholdt at forholdet mellom Madrid og Rom har vært ganske spent i lang tid. Hvorpå en spanjer, en som antagelig støtter regimet i Madrid, ringte inn følgende replikk: «Av hvilken grunn? Er det ikke et prestisjespørsmål mellom Vatikanet og Franco?» Når man hører slike reaksjoner, får man en følelse av at alt paven gjør a priori må være galt, enten han nå liker Franco eller motsetter seg ham.

Et annet brennende spørsmål var krigen i Vietnam. Flere spørsmål vidner om det: «Hvilken grunn er det til at paven aldri har fordømt krigen i Vietnam?» (Det gjorde han mange ganger, blant annet i sine jule- og påskebudskap.) «Den katolske kardinal Spellman sa på midten av 60-tallet under et besøk i Vietnam til de amerikanske soldatene at de ikke bare var USA's soldater, men også Jesu Kristi soldater. Hvilken mening har Paillard om dette. Mener han det samme?» Som bekjent tok Vatikanet straks avstand fra Spellmanns uttalelse. Ikke desto mindre knyttet man krigen i Vietnam til den katolske kirke. En seer spurte: «Er Nixon katolikk (hadde hørt det)?» Det er han ikke.

En annen sak som gir folk «vann på mølla» er Kirkens økonomi. «Hvorfor deler ikke paven med andre når han er så rik?» «Hvorfor samler katolisismen så store rikdommer når det er så mye nød i verden?» «Hvorfor gjør Vatikanet, som verdens rikeste bank, så lite i pengeveien for mennesker som trenger hjelp?» «Paillard sa at synd er alt som skader menneskene. Er det ikke til stor skade for menneskene at den katolske kirke samler så store rikdommer? Det finnes jo et ordsprog som sier at det er vanskeligere for en rik å komme inn i himmelen enn det er for en kamel å komme gjennom et nåløye. Gjelder dette bare individer og ikke Kirken?» Kravet på frivillig fattigdom, både for enkeltmennesker og for kirker, er en sak for seg som ikke kan behandles her. Likevel kan man konstatere to ting. For det første forteller selve ordvalget — verdens rikeste bank, store rikdommer etc. — om fore-

stillinger som minner om en myte. For det annet er det merkelig at ikke en eneste av spørsmålsstillerne har nevnt det som faktisk gjøres av Vatikanet. En del av dem angir derimot kilden til slike forestillinger, uten å stille spørsmål ved deres sannhet: «Hva den økonomiske situasjon angår, i dag får barn i Sverige lære seg at ett av de viktigste bud i katolisismen er: Du skal bidra til kirkens og prestenes underhold. Det er å profitere på menneskene.»

I samme perspektiv møter man spørsmål om Kirkens stilling til de fattige nasjonene. En kvinne: «J. P. sier at den katolske kirke har gjort så mye for underutviklede land. Men jeg har hørt gjennom misjonærer at det i steden forholder seg tvert om.» Legg merke til ordene *j e g h a r h ø r t*, de forekommer ofte i lignende uttalelser og forteller om en annenhånds-kunnskap som burde mane til forsiktighet. En eldre mann angir ingen kilde, men spør, uten å tvile på det berettigede i sin beskyldning: «Hvorfor utrydder de katolske prester indianerne i Syd-Amerika?» En annen er skrekkslagen over ondskapsen hos Kirkens representanter, men uten nærmere å presisere hvilken tid og hvilket land det gjelder: «Hvordan kan P. som sitter og taler om brorskap osv. forklare alle de mord som katolske prester begikk i kolonialismen? Hvordan kan han forsvare den katolske kirken når prestene for eksempel hugg av hender, dro ut tunger osv., når for eksempel negrene i noen av koloniområdene ikke ville befatte seg med kristendommen, når prestene altså ville tvinge sin tro på menneskene?»

I alle disse spørsmål fremstår Kirken som en verdslig makt som, profittsugen og herskelysten, med vold tvinger seg inn på menneskene. I følge en spørsmålsstiller har Kirken satt seg i steden for Bibelen og krever absolutt underkastelse. Ifølge en annen vil den aldri slippe grepet om et individ: «Hvorfor kan man ikke slippe fri fra katolisismen? Hvorfor, m. a. o., kan man ikke gå ut av den som man for eksempel går ut av statskirken?» Igjen altså et spørsmål som hviler på en feilaktig opplysning, men som ikke desto mindre svarer til bildet av Kirken som autoritær makt.

Under slike forhold kan man bare synes synd på katolikkene selv som må bli de første ofre for et slikt monstrum: «Hvorfor er de katolske land ofte slike land som vi kaller U-land (de fattigste)?» «Hvorfor råder det fattigdom på de fleste steder hvor katolisismen er utbredt?»

Her kan man hoppe over noen spørsmål om rasisme, om Dolci eller om religionskrigen i Nord-Irland og direkte gå over til et spørsmål som ser ut til å sammenfatte alle de foregående: «Kirken, særlig den katolske, har alltid (igjen et *alltid*) kjempet mot all utvikling, en utvikling som størstedelen av den fornuftige menneskehet har gjort krav på helt siden Galilei og frem til nå. Finnes det noe tilfelle i historien hvor Kirken har gått foran med noe? Vil den bare holde folket nede? Bruke maktmidler mot folket?»

(Forts. neste side)

«En forbløffende mangel på kunnskaper»

FORTS. FRA FORRIGE SIDE

Det emne som vakte størst nysgjerrighet etter politikkens var liturgi og helgenkult. Tonen var ikke så krigersk som i de foregående, selv om atskillige spørsmål virket anklagende. Noen spurte uskyldig: «I de olympiske leker gjør katolikker korstegn før start. Hvorfor? Hva har det med deres tro å gjøre?» Liturgien ble ofte omtalt som ubegripelig: «Besøkte en katolsk kirke sist søndag. Hvor kan man lære seg hvordan man oppfører seg under en messe? Presten sier ingenting om når man skal reise seg m. m. Hva menes med alle bøyninger, korstegn m. m.?» Iblant oppleves den som direkte anstøtelig: «Angående liturgien for katolsk barnedåp: Er det virkelig slik at den består av besvergelses? Virker det ikke hedensk å besverge djevelen, m. m.?»

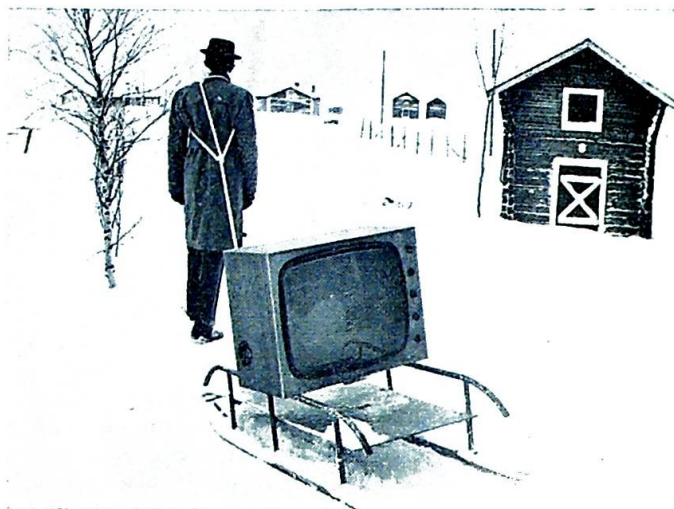
Følgende innvending virker som om den er hentet fra en skolebok: «I den katolske kirke ofres Jesus på nytt (i et nytt Golgataoffer) i og med at vinen blir blod og brødet kjød. Frelsen forbedres hver gang. Det stemmer ikke med Bibelen. I Hebreerbrevet 10, 10—12 står det at Jesus er ofret en gang for alle. Det rekker.»

Men det som oftest forbauser og rent ut sjokkerer er helgenkulten: «Hvor i Bibelen finnes det støtte for helgenkulten?» På den ene side har man det for seg at vi katolikker ikke får vende oss direkte til Gud. Noen spør freidig: «Hvorfor tilber katolikkene Jomfru Maria og ikke Gud direkte?» Legg merke til at det ikke er spørsmål om å be til Maria, men om å tilbe henne — hvilket er noe helt annet. På den annen side tror man seg vite at vi ikke bare «dyrker» helgnene, men også tilber materielle ting. En spørsmålsstiller (som damene på telefonmottagningen karakteriserte som *trevlig*) undret seg over dette: «Hvorfor tillater den katolske kirke at man tilber Jesusbilder, kors, helgenbilder siden dette er forbudt i Bibelen?»

Den katolske liturgi regnes altså for å være en ytterst primitiv form for religion, ja, for avguder. Også Mariakulten anses for å være typisk katolsk og ganske tvilsom: «Hvorfor tror ikke den rettroende katolikk at Maria fikk flere barn, når det står skrevet i Det nye testamentet om Jesu brødre og søstre?» . . . En annen læresats uroer tre spørsmålsstillere: «Hvorfor tror man på Marias legemlige opptagelse i himmelen?» Læren regnes for urimelig, uakseptabel for et forstandig menneske: «Hvordan ser Paillard på dogmet om Marias himmelferd? (Han skriver jo så mye om å tenke selv og om de som tenker selv.)»

Tonen blir skarpere når det gjelder paven. Det er allerede snakket om hans verdslige, politiske makt. Det man setter spørsmålsteget ved nå er hans religiøse myndighet: «Hva kommer det av at paven kan ha en slik veldig makt? (Står det i Bibelen at noe menneskelig vesen kan ha denne guddommelige makt?)» «Katolisismen er et slags forretningsdrevet foretagende. Hvordan kan det enkelte individ i dette kollektiv påvirke styret (politikken)?»

Som vanlig er det en bibelsk grunn man leter etter: «Anser Paillard at paven er Jesu stedfortreder på jorden?» «Hvorfor?» spør en annen. Og en tredje: «Hvorfor sies

det at Peter var den som skapte den første menighet og at han er den som paven stammer fra, når Paulus i Første (sic!) Romerbrev nevner en masse mennesker ved navn, men ikke Peter?»

Hva som opphisser flere er bannlysningen, som i blant feilaktig oppfattes som en fullmakt til «å utestenge mennesker fra evig liv, etter døden.» Denne bannlysning forveksles videre med andre realiteter: «Om en katolikk gifter seg med en protestant eller en frikirkelig, blir man utestuttet av den katolske kirke. Selv om man ikke går i kirken hvert år (sic!), noe som er vanskelig for en utlending i Sverige, blir man satt utenfor,» mener en utlending å vite, han spør: «Hvorfor har den katolske kirke disse regler?» Det riktige spørsmål burde lyde: Har Kirken disse regler? En av de få seere som på forhånd hadde sendt inn sine spørsmål pr. brev ville vite «hvordan det forholder seg med den romersk-katolske kirkes uttalelser og . . . bannlysning av protestantene. 1. om denne bannlysning fortsatt er i kraft eller om den muligens kan være opphevet. 2. eller, hvis det siste ikke er tilfelle, om den nåværende høyeste representant for den romersk-katolske kirke har til hensikt å oppheve denne bannlysning. Eller om han og øvrige medlemmer av den katolske kirke mener at denne bannlysning er berettiget og at det er bra som det er.»

Heller ikke savnes bitre refleksjoner om Kirkens maktbegjær. En jøde spør: «Hvorfor er katolisismen så intolerant mot andre religioner? Hvorfor har katolisismen så hensynsløst forfulgt jødedommen i 2000 år? Tror katolikkenes stadig at det var jødene som drepte Jesus?» En utlending som heter Eusebio: «Hvorfor aksepterer ikke den katolske kirke religionen i Peru-Bolivia?» Spørsmålet er litt uklart. Antagelig gjelder det Kirkens kamp mot visse spiritistiske infiltrasjoner, men sikkert er det ikke.

Men spørsmålene om religiøs pluralisme hører til de roligste og sakligste, tydeligvis stilt for å få objektiv informasjon.

En del handler om de ulike religioner i største almindelighet: «Paillard sier at det bare er en Gud selv om det finnes ulike trosretninger. Hvorfor?» En annen undrer: «Gud er tilværelsens midtpunkt og kjerne. Da må han som en følge derav også våke over andre religioner?» «Hva mener Paillard om andre religioner enn sin egen?» «Finnes det noen religion som er sann, riktig sann?» Ytterligere en annen spør: «Hvorfor kan aldri mennesker med forskjellige trosoppfatninger diskutere disse med hverandre? Hvordan skal man vite hvilken tro som er den rette?» Som bekjent finner mange slike diskusjoner sted. Ikke desto mindre regner man dette som et aktuelt spørsmål, akkurat som det følgende: «Hvordan ser en katolikk på at det levde så mange mennesker innen Kristus levde og var kjent? Var disse mennesker fortapte?»

Andre seere tenker nærmere på forholdene mellom katolikker og protestanter og fremfor alt på forskjellen mellom disse to samfunn. En mann som har lest Fabian Månssons bok *Rettferdiggjørelse ved tro*, spør: «Hva er den største forskjellen mellom katolisismen og protestantismen?» Spørsmålsstillerens mening er at «bare troen gir frelse». En annen mann: «Om man bestemmer seg for å bli kristen, hva er det da som bestemmer om jeg blir katolikk eller protestant?» En kvinne: «Katolisismen sier at menneskene blir salige gjennom sine handlinger på jorden (hva de gjør og ikke gjør). Protestantismen sier at menneskene blir salige bare gjennom sin tro, anger og Guds forlatelse. Hvordan kan man med samme Bibel få to så ulike slottsatter?» En eldre kvinne: «Hvorfor kan man i den katolske tro bli befridd fra synd når man ber om nåde (det gjelder antagelig skriftemålet), men ikke i den protestantiske? Hvorfor er det så store forskjeller?»

Straks det er snakk om katolisisme pleier også spørsmål om preventivmidler å dukke opp. Det skjedde også i dette programmet. Bare noen eksempler. «Hvorfor er paven mot barnebegrensning til tross for at den (befolkningsoverskuddet?) er årsak til så mye nød, spesielt i u-landene?» «Hvilke grunner er det for at paven alltid har fordømt fødselskontrollen?» «Efter den katolske bibel (sic!) skal man sette barn til verden for barnas skyld og ikke for det seksuelles skyld. Følger katolikkene virkelig Bibelen ettersom det finnes så mange barn?» Iblant tar spørsmålene en uventet retning. En italiensk dame: «Er Kirken en mannskirke? Syditalienerne følger Kirken. Kvinnen kommer til helvete om hun anvender preventivmiddel, men ikke mannen.» Man mener dessuten at Kirken går imot «læren om kjærlighet mellom mennesker, det som Jesus så sterkt fremhevet.» «Hvorfor må man, ifølge katolisismen, være jomfru når man gifter seg? Hvorfor vil ingen katolikk gifte seg med en pike som har hatt selskap med en annen mann?»

Blant noen spørsmål om den obligatoriske katolske oppdragelsen av eventuelle barn i et blandet ekteskap samt om prestenes sølibat, dukket følgende to spørsmål opp — og det første vidner om samme skråriskerhet som vi allerede har støtt på i andre forbindelser: «Hvorfor kan man ikke anerkjenne de homoseksuelle når 75 prosent av de katolske prestene er homoseksuelle (sic!).» «Hvordan stiller den katolske kirke seg til homoseksualiteten?»

Under rubrikken *almindelige religiøse spørsmål* kom forskjellige typer av spørsmål: «Hvor kommer katolisismen fra?» «Hvem er den mest kjente katolikk i historien?» «Hva kan katolisismen, i denne moderne tid, gjøre for å få alle intellektuelle mennesker til å bli religiøse?» «Hvorfor er kristendommen og jødedommen de eneste lærer som ikke tror på reinkarnasjonen, når de andre store religioner har denne tro?»

De øvrige spørsmål hadde mer eller mindre tilknytning til min film: «Når kom det første mennesket til verden?» «Ifølge filmen virker det som om Paillard ser Jesus som et perfekt menneske. Hvorfor kalles Jesus Guds sønn?»

Det mest påtrengende problem i våre dager hørtes to ganger. Den ene gang helt summarisk: «Mener Paillard at det onde også er en del av Gud, så å si en kamuflert godhet?» Andre gangen mer inngående: «Om Gud anså sitt verk for å være godt, hvorfor ofret han sin egen sønn? Om han har skapt alle ting, så har han vel også skapt det onde, hatet, og evnen til å skade andre for egen fordel.

. . . Om Gud er kjærlighet, hvordan kan dette stemme? Hvorfor ofrer han stadig det kjærlighetsfulle, overrumpede mennesket? Om han har skapt alt, så har han jo også skapt djevelen. Og likevel har vi fått denne kjærlighetsfølelse, denne . . . drøm. Hvorfor? Er det et blendverk av Satan for å pine oss? Er Gud Satans visergutt? Er Satan den allmektige i vår del av universet?»

Jean Paillard.

SOLIDARITETSKOMITE FOR FRIE ÅNDSARBEIDERE

Solidaritetskomiteen for frie åndsarbeidere har trådt frem for offentligheten. Den er sammensatt av nederfor nevnte åndsarbeidere av forskjellig ideologisk og politisk overbevisning, forenet i en vilje til å tjene åndsfriheten. Komiteens formål er følgende, som det fremgår av dens vedtekter:

«Solidaritetskomiteen for frie åndsarbeidere vil solidariser seg med og støtte forfulgte og truede åndsarbeidere overalt i verden. Komiteen ser Nobelprisvinneren Aleksander Solsjenitsyns liv og diktning som en virkeliggjørelse av en uavhengig åndsarbeiders oppgave i vår tid, slik den bl. a. kommer til uttrykk i hans besinnede og sannhetskjærlige Nobelforelesning høsten 1972. Komiteen vil søke å støtte denne og lignende bestrebelser. Komiteen har merket seg den «beskyttelsesmur» som Solsjenitsyn henviser til i sin tale, reist av en verdensopinion til vern om ham da han hadde grunn til å føle seg spesielt truet. Komiteen ser det som en hovedoppgave å henlede opinionens oppmerksomhet på situasjoner som måtte gjøre et slikt vern av åndsarbeidere fortsatt påkrevet. Komiteen vil videre samle opplysninger om de forhold som åndsarbeidere virker under og de farer som truer dem, blant dem de nye midler for isolasjon og psykisk destruksjon.»

Hvis De ønsker å støtte Solidaritetskomiteen i dens arbeid, er det anledning til å sende et beløp De måtte finne riktig, til:

*Solidaritetskomiteen for frie åndsarbeidere,
Postgiro 3629383.*

Gidske Anderson. Aasmund Brynildsen. Aase Braadland. Kjell Bækkelund. Erik Egeland. Leo Eitinger. Aslak Gaup. Claes Gill. Alfred Hauge. Kåre Holt. Birger Stuevold Lassen. Olav Lid. Arve Moen. Odd Nansen. Bernhard Rostad. Nils Johan Rud. Odd Solumsmoen. Victor Sparre. Jakob Weidemann.

Vi vil på denne måte takke alle dem som har sendt bidrag til vårt nyopprettede reisefond. Det har fått en bra start. Samtidig vil vi rette en ny appell til alle som vil støtte opp om ungdomsarbeidet på landsbasis (leire). Fondets formål er jo å sikre at alle katolske ungdommer i bispedømmet — uansett hvor langt de måtte bo fra våre leirsteder — skal kunne være med på en leir.

Bidragene kan sendes til

UNGDOMMENS REISEFOND
U.N.K.F.

Akersveien 5, Oslo 1. — Postgironummer 2 20 12 83.

Sedenes og det

VERDENSKIRKEN:

SYNODE I ROM I OKTOBER 1974

Det har kommet melding fra Vatikanet om at neste Synode av Kirkens biskoper vil bli holdt i Rom i oktober neste år. Emnet for møtet blir spørsmålet om hvordan Kirken skal forkynne det kristne budskap i den moderne verden.

Kilder i Rom peker på at dette vil omfatte både spørsmålet om en «gjenkristning» av den vestlige verden samt den mer tradisjonelle misjonsvirksomhet.

Emnet hører med blant de ting som ble diskutert av Synodens sekretariat ifjor etter konsultasjoner med biskoper verden rundt.

Synoden i 1974 blir den fjerde i rekken av disse topp-konferansene av

Kirkens biskoper. Synoden ble etablert etter Konsilet for å bringe biskopene i nærmere kontakt med ledelsen av verdenskirken i samarbeide med paven.

Ved å velge spørsmålet om evangelisering som emne for kommende Synode har paven utvilsomt valgt ut ett av de vanskeligste problemer Kirken idag står overfor.

Det skaper en egen fryd, når det iblant gis en anledning til å forsvare Romerkirken mot — katolikene.

I den følelsen ber jeg om plass til en kommentar i anledning den redaksjonelle omtale av min bok «Sex-revolusjonen, kampen om det 6. bud», i St. Olav nr. 3 i år.

Uenigheten her synes jo vesentlig å være vurderingen av hvilket bud som for øyeblikket er mest angrepet. Vi er nok enige om at det er ti og at de er fra Gud. Min påstand er at angrepene nå på en spesiell måte konsentreres mot budet som verner om heimen. Hvis det er rett, hjelper det lite å konsentrere forsvaret om et annet frontavsnitt, like lite som det hjelper å forsvare Frankrike ved Lothringen når fienden rykker inn fra Belgia.

Det var interessant her i vinter å se hva Pavens organ i Roma skrev om forslaget til ny abort-lov i Vest-

PREKEN AV PATER ARNO GERITSMA:

TEORI OG PRAKSIS

Det hender i grunnen sjelden at man ved lesning av evangeliet føler seg enig med fariseerne. Men i beretningen om helbredelse av den lamme i Kafarnaum forholder det seg noe annerledes. Fariseerne stiller der et spørsmål til Jesus som skulle være fullt ut berettiget. Det er jo vel og bra at Jesus sier til den lamme: «Dine synder er deg tilgitt», men går hans myndighet så langt? Kan han si dette? Kan han virkelig legitimere seg som Guds offisielle sendebud som har makt til å tilgi synder?

Jesus svarer kontant med en gjerning. Ved sin helbredende makt over

legemet bekrefter han likesom sin helbredende makt over samvittigheten. Dette argumentet virker. Folk godtok hans legitimasjon som Guds sendebud ubetinget og erkjente spontant: «Aldri før har vi sett noe slikt.»

Kravet om legitimasjon er ikke ukjent i våre dager. Vi er vant med legitimasjonskort som må vises frem på trikken og på postkontoret, i banken og i trygdekassen. Det er ikke nok å si hvem vi er. Vi må bevise det.

Noe som vi kanskje ikke alltid er klar over er at dette kravet om legitimasjon også forekommer på det religiøse plan. Folk flest har en viss

anelse om hva kristendommen egentlig går ut på. Så får de som kaller seg for kristne ta konsekvensen av det. Her som på så mange andre steder nytter det lite med bare påstander. La gå at jeg kaller meg for kristen, men kan jeg også legitimere meg som sådan? Er min holdning og gjerning tilstrekkelig klar for å kunne overbevise utenforstående om at jeg tar kristendommen alvorlig?

Det stilles i våre dager meget inngående spørsmål om legitimasjon såvel til de forskjellige kristne kirkesamfunn som til de enkelte troende. Spørsmålene blir noen ganger vel en-

forfall

6.bud

GODDAG, MANN

- ØKSESKAFT

Tyskland. Meg forekommer det at der var brukt vel så harde ord i den sak, som jeg bruker i min bok. Og vi praktiserer allerede en like løssluppen abort-politikk som den noen tyskere ville innføre. Likevel arbeides det febrilsk for å få fjernet restene av lovens vern om det mest uskyldige av alt menneskeliv.

Hvorfor følger ikke redaktøren av St. Olav i Pavens fotefar og går med i kampen for å verne våre hjem? Det kunne trenge.

Det ville sikkert glede mange av bladets lesere. Fra tidligere vet jeg jo at norske katolikker lenge har vært ille til mote ved den «sedenes forfall» som har hjemsøkt St. Olavs redaksjon.

Med hilsen

GUNNAR MELBØ

(Lærer ved Kristelig Gymnasium i Oslo.)

sidige. De dreier seg svært ofte om kristen rettferdighet og kjærlighet, om kirkenes holdning til de svake, de fattige, de undertrykte. Noen ganger blir de urimelige idet man glemmer at kirkens oppgave er mer enn bare å lindre smerter. Det å kunne tåle smerter i visse situasjoner hører også med til kirkens budskap.

Men når dette er sagt, så må man for sannhetens skyld allikevel stille spørsmålet om ikke vi kristne har operert for meget med teorier og påstander uten å følge opp med den nødvendige og overbevisende praksis. Ikke sjelden har det vært vel mye teologi, dogmatikk og i det hele tatt for mye snakk på det teoretiske plan mens forsømmelsen på det praktiske plan var for stor. Man har påstått om og om igjen at man eide sannheten, men hva «gjorde» man med sannheten? Hva fikk man ut av den?

Religionen er i dag kanskje mer ut-satt enn noensinne. Ved hjelp av de

Vi skal ikke engang antyde at man aner en latent aggressivitet i lærer Melbøs brev. Han foregir jo tvert imot å forsvare den katolske kirke. Derimot er det nærliggende å peke på at hans svar får denne redaksjon til å minnes eventyret om den tunghørte mannen. At det ikke er vanlig å imøtegå kritiske omtaler av ens egen bok, får være som det være vil i dette tilfellet.

Det beste vi kan gjøre for å forsøke å få samtalen inn i sitt egentlige spor er visst å gjenta noen linjer fra vår kommentar i nr. 3:

«Det er riktig at mange troende, i alle kirkesamfunn, ser med stor skepsis og en del engstelse på utviklingen når det gjelder disse ting. Og med rette. Fra katolsk side har det for eksempel vært nødvendig å understreke Kirkens absolutt avvisende hold-

ning i abortspørsmålet og paven advarte for noen år siden i en rundskrivelse mot kunstig prevensjon.

Men samtidig må man her forsøke å bevare likevekten og ikke skrike opp om verdens og troens undergang straks man møter nye og risikofylte situasjoner. Det finnes andre ting som utgjør en større fare for de kristne og deres tro. Blant annet de kristnes egen merkverdige blindhet for det faktum at de ikke virker troverdige på sine omgivelser når de som læreren igjen konsentrerer seg om «sedenes forfall». Ikke-troende ser ofte ganske klart hvordan de som kaller seg kristne i unnfallenhet flykter fra andre spørsmål som i like høy grad kan gjelde liv og død for oss alle.»

Det er det vi skrev om.

RED.

moderne media viser man i våre dager en forbløffende evne til på en ubønnhørlig og hurtig måte å avsløre og utlevere personer og saker som ikke kan stå for kritikk. Dette forhold virker ikke alltid til det gode. Ubønnhørlighet blir i denne sammenheng ikke sjelden til ubarmhjertighet hvor selve tonen og fremgangsmåten som kritikerne bruker i like høy grad mangler sans for kristen innstilling og kultur som den person eller sak de kritiserer.

Ikke desto mindre skal den ytterligere sårbarhet de kristne befinner seg i i dag spore oss til besinnelse: hva er det vi påstår å være og hva er vi faktisk.

Det mangler i vår tid heller ikke på påstander og teorier innen kristne kretser. Teorier og ytre former skal tilpasses vår tids språk og tankegang. Kristendommen skal ajourføres som det heter. Men denne utvilsomt nødvendige ajourføring vil neppe være til noe nytte hvis ikke de kristne teorier tas alvorlig og omsettes i praksis. For uansett med hvilken tidsalder, hvilken kultur eller hvilke samfunnsstrukturer

vi blir konfrontert med, så har vi som kristne ingenting vi skulle ha sagt medmindre vi kan legge en klar legitimasjon på bordet som underbygges av en oppriktig kristen innstilling og gjerning.

ST. OLAV

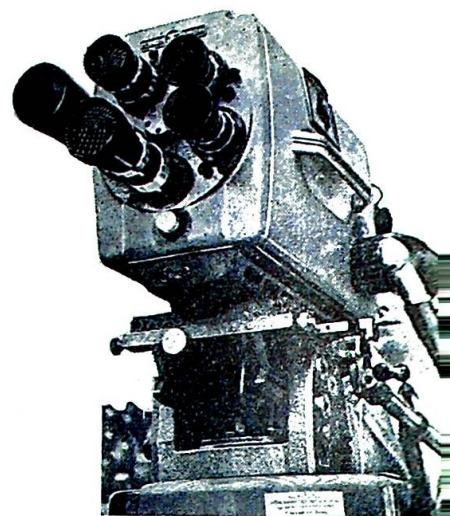
KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 40,— PR. AR

HVER 14. DAG

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lørd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Franciskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
		19.00	—
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07		9.30	—
			—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torggt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765		17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
	<i>Eikeli kirke</i>	19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
	<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torjinn kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		8.15	10.30
	<i>St. Elisabethsøstrene</i> Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1.VII—31.VIII)		19.00	11.00
	<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	8.00	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

ET NYTT KLIMA?

Det er skjedd en klimaforandring i forholdet mellom den romersk-katolske og den evangelisk-lutherske kirke, en utvikling som er kommet med økt styrke i de senere år, ikke minst etter Det annet Vatikan-konsil. Gjennom de første 400 år etter reformasjonen kjente man først og fremst på motsetningene, og betonte dem ved mangfoldige anledninger. Dette har forandret seg i vår tid, sier professor dr. theol. Einar Molland i en samtale med Aftenposten.

— Hva er det som er skjedd?

— Kirkens stilling i samfunnet er blitt en annen. Før hadde man på en måte råd til å markere forskjellene. Idag er Kirken omgitt av fiendskap eller den fullkomne likegyldighet. I en slik situasjon har man oppdaget og kjenner fellesskapet.

Dessuten har teologer i begge leire vært med. Den romersk-katolske kirkes teologer har gitt en annen fortolkning av den romersk-katolske kirkes egenart som kirke. Spesielt har den moderne bibelvidenskap fått en til å lese Skriften uten konfesjonelle briller. Før leste man med helt spesielle forutsetninger. Det er bibelvidenskapens fortjeneste at vi har innsett at de to kirkers offisielle kirkelære ikke er identisk med Skriftens.

En tredje faktor er den økumeniske bevegelse, som har gitt oss evnen til å se på oss selv med nye øyne. Dette gjelder til og med lutheranerne.

Men ikke i noe kirkesamfunn var motstanden mot økumenikken så sterk, ikke noe sted har

den hatt et slikt eruptivt gjennombrudd som i den romersk-katolske kirke.

Pave Pius XI kom i 1928 med en encyklika med bare advarsler mot den økumeniske bevegelse. Det var en reaksjon på invitasjonene til Faith and Order of Life and Work-konferanse i henholdsvis Stockholm 1925 og Lausanne 1927. Dette ble gjentatt i 1948, da Kirkenes Verdensråd ble grunnlagt.

Det store omslag ble åpenbart da man til åpningen av Vatikanum II i 1962 innbød observatører fra andre kirker. I 1960 var det i Vatikanet opprettet et «Sekretariat for de kristnes enhet» som senere er blitt et permanent organ. Observatørene ved konsilet hadde ikke talerett, men fikk overlatt alle dokumenter, også de fortrolige, deltok i de uoffisielle møtene og hadde absolutt innflydelse på det som skjedde.

I 1964 kom så konsilets dekret «De Oecumenismo». Dette har gjort det mulig for katolske teologer og kirkemenn å være økumenere, noe man har benyttet seg av, blant annet i den årvisse Bønneuken for Kristen Enhet, som i år ble arrangert for åttende gang.

Pavens primat

— Hva har så denne nye kontakt avstedkommet av synlige resultater?

— Utviklingen har vist resultater, kanskje først og fremst gjennom de katolsklutherske forhandlinger, regionalt og på verdensplan.

I USA opprettet man i 1964 allerede en forhandlingsgruppe med syv-åtte teologer oppnevnt av det katolske bispemøte for USA og den amerikanske nasjonalkomité for Det Lutherske Verdensforbund. En av de store lutherske kirker i USA, Missouri-synoden er ikke med i LVF, men man tok med en teolog derfra.

Fire bøker er kommet fra gruppens hånd. Det mest bemerkelsesverdige er det man sier om nadverdslæren og embedet. Her går man meget langt i å anerkjenne hverandre og hevder at meget av striden bygger på misforståelser og forhold som i alle fall ikke eksisterer lenger. Om det katolske «messeoffer» sies at den lutherske påstand om at man her «gjentar» Golgata-offeret, bare må avvises. Det dreier seg derimot om representatio — om en «gjenfremstilling»: I bønns form å minne Gud om hans frelsesvilje. Dermed må den lutherske kritikk bortfalle.

Når det gjelder det kirkelige embede anbefaler man en gjensidig anerkjennelse av hverandres ordinasjon!

For min egen del har jeg vært med på de drøftelser som er foregått på verdensplan, der syv teologer ble oppnevnt av Vatikanet og syv av Det Lutherske Verdensforbund. Vi trådte sammen første gang høsten 1967 og avsluttet arbeidet sommeren 1971. Det skriftlige resultat vil komme på norsk i Norsk Teologisk Tidsskrift om kort tid. Ellers er det kommet en bok på engelsk og tysk, der også foredragene er med. Når vi nu får dette materiale på norsk, håper jeg på en bredest mulig debatt.

Kommisjonen satte som tema for sitt arbeide «Evangeliet og Kirken» og ville forsøke å finne hva vi i fellesskap kunne si om dette. Sammenstillingen av de to begreper er typisk luthersk, men ble godtatt av katolikkenes.

Det viste seg at man stort sett var enig om hva evangeliet er og om evangeliet som overordnet og som normativt for Kirkens liv og lære. Det er altså ikke slik at evangeliet er hva den romersk-katolske kirke måtte lære, Kirken har en norm i evangeliet selv.

Arbeidet endte med noe vage

En kløvn

Hvor finnes den latente aggressivitet som det tales om i dette nummer av ST. OLAV?

Jeg støter sjelden på den hos mine ikke-katolske, og ikke-troende, venner. Bortsett fra den muntre form aggressiviteten får hos en jeg kjenner, når han ringer redaktøren i Akersveiens bispesgård, sier han gjerne innledningsvis:

— Har dere grillet noen i kjeller'n i det siste?

Men det er en form man faktisk lærer seg å sette pris på. Han ville bli meget forferdet hvis jeg sa at jeg tok meg nær av det. Han ville også besvime hvis det var sant.

Det er nok atskillig tyngre å bli godtatt av andre. Med andre mener jeg, for å si det rett ut, mange norske kristne av mer frikirkelig modell.

De tror visst ofte på dette med grillingen. Og på dette at vi katolikker rådet over en haug penger bestandig.

Jeg hadde for eksempel nylig besøkt av en mann fra et misjonsforlag, forlaget skulle sende ut en diger bok om kirkesamfunnene. Han viste meg noen bilder han hadde plukket ut for å illustrere teksten om den katolske kirke.

Jeg husker særlig ett: En stakkars, fattig kvinne ligger på kne foran en grotte et sted i Libanon med et stort Mariabilde i armene, omgitt av nysgjerrige smågutter og et par politifolk. Hun venter på et mirakel.

Jeg sa varsomt at dette etter min personlige mening ikke var det beste bildet av katolisismen jeg hadde sett. Men at

anbefalinger om et minimum av nadverdsfellesskap, blant annet i såkalte blandede ekteskap. Her dissenterter forøvrig fire av de syv katolikker, idet de ikke ville la den katolske part få lov til å delta i luthersk nadverd.

— Pavekirken er altså ikke lenger den store stygge katolske ulv?

— På begge sider vil der naturligvis være skepsis og avstandstagen — og det motsatte. I Norge er vi oppdratt til en bastant anti-katolisisme. Noen vil si at den romersk-katolske kirke ikke har forandret seg, den har jo ikke tilbakekalt noe! Men da kjenner man ikke den romersk-

det jo var hans business. I teksten så jeg dessuten at katolske prester alltid begynte en messe med de latinske ord *In troibo ad Altare Dei*. Jeg sa at de nå for tiden, etter Konsilet, oftere sa noe på norsk, eller på engelsk. Eller på japansk.

Han syntes nok det var litt rart, han hadde ikke hørt noe om slike forandringer, men la gå. Han skulle spørre en ekspert forlaget hadde.

Ellers var han hyggelig og trøstet meg med at eventuelle misforståelser i dagens verden med hensyn til den katolske kirke ville nok Propaganda ordne opp i.

— Propaganda? spurte jeg.

— Ja, er ikke det katolikkenes store propagandakontor i Roma? Dere får vel bilder og stoff derfra hele tiden?

Jeg sukket, men ikke så han merket det:

— De tenker antagelig på Propagnada Fide, som egentlig er et stort presteseminar i Roma. Nei, jeg får ikke noe derfra, dessverre. Jeg tror ikke seminaret aner noe om min eksistens.

Han blunket, så sa han:

— Dere har i hvert fall penger nok til å motvirke misforståelser. I min jobb har vi et budsjett på bare 29 millioner kroner om året til slike ting.

Nå var det min tur til å svelge. Jeg tenkte på de lidelser jeg sikkert påfører bispedømmets økonomer når jeg kjøper et bilde til kr. 30. Og på mitt reisebudsjett.

Men hva skulle jeg si? Vi skiltes på en kristelig måte, jeg går ut fra at han trodde at jeg holdt ham for narr. Og at jeg ville blitt grillet i kjeller'n hvis jeg ikke hadde forsøkt å holde ham for narr.

Kanskje det egentlig trenges et skikkelig mirakel for å bryte ned alle vrangforestillingerne?

Men solid vrangvilje kan ødelegge selv et slikt under.

katolske kirkes vesen. Den forandrer seg ved tillegg, som ikke setter de gamle dogmer ut av spill, men man gir dem nye aksentueringer. Vaticanum II kom ikke formelt med noe nytt dogme, men det presenterte den katolske tro og Kirkens oppfatning av seg selv og forholdet mellom Kirken og verden i helt nye formuleringer.

— Er vi på vei mot sammenlutning?

— Hensikten med den felles studiekommisjon var ikke å formulere betingelsene for gjenforening, men å finne ut hva vi kan si i fellesskap, noe som har

(Forts. neste side)

JENTESPRANGET

Det er slett ikke så få nye norske filmer som kommer nå om dagen, og tildels er kvaliteten slett ikke dårlig, som det tidligere er blitt påpekt i denne spalten. Men det lykkes ikke alltid, det er *Jentespranget*, filmatiseringen av Sigbjørn Hølmebakks roman et bevis på.

Selve historien mangler slett ikke dramatik. Den forteller om Line som driver gårdsbruk for sine gamle foreldre i en karrig fjordbygd. Gilbert, barndomsvennen, som har vært i Amerika i tyve år, kommer plutselig tilbake og setter følelsene i sving hos kvinnene i bygdesamfunnet. Men det er Line som vil ha ham, og det får hun da også etter å ha forført ham ved hjelp av temmelig kraftige midler. Hun blir med barn, men i et slagsmål mellom henne og Gilbert sparker han henne slik at hun aborterer. Dette holder hun imidlertid skjult og får på den måten trukket Gilbert for alteret. Bryllupsnatten ender med at Gilbert brenner henne inne.

Som sagt, dramatisk nok, men i *Knud Leif Thomsens* regi blir dette sterke stoffet til en melodramatisk folkekomedie. Den eneste som så noenlunde bærer filmen, er *Ingerid Vardund*: Hun gir et troverdig og tildels sterkt bilde av seighet, bitterhet og mørk brunst. Satt i den riktige rammen kunne hun ha blitt en stor kvinneskikkelse. *Roy Bjørnstad's* Gilbert formår aldri å overbevise fordi skikkelsen ikke har noen klare konturer. Meningen er vel at man hos ham skal fornemme den samme mørkhet og den samme fortetthet som i Line-skikkelsen, men her blir han bare usannsynlig og en mutt og temmelig vanskelig herre å ha med å gjøre.

Men det er allikevel først og fremst i miljøskildringen at det klikker. Her er alt falskt, bortsett da fra naturen som er nydelig, kanskje for nydelig, fotografert. Det mest iørefallende er selvsagt språket. Østlandsk kunne vel til nød aksepteres i denne sammenhengen, men da måtte det iallfall være folkelig østlandsk og ikke riksmål, til dels oppstyltet riksmål. Men språket er ikke det eneste som gjør at man har en beklemmende følelse av byfolk på landet. Reaksjonene er gale, norske bønder oppfører seg bare ikke på den måten. Her ville innesluttet tyngde og verdighet selv i lidenskapen ha vært på sin plass. Som det nå er, får vi bare uektighet og melodramatik. Det er synd, for stoffet innbød til noe bedre enn dette.

PH

Caritas Norge som er tilknyttet Det Norske Flyktningeråd, Caritas Internationalis, Catholic Relief Service — US Catholic Conference og International Catholic Migration Commission har sendt ut sin årsberetning for 1972.

Styret har bestått av styreformannen pastor Harald Taxt og styremedlemmer: Fru Brita Paus. Søster Intemerata v. d. Heyden. Pater Kalman Horvath. Disponent Odd Barra. Rektor Jakob Fogstad. Varamenn: Søster Edith Weber. Frk. Elsa Theting.

Styret hadde 5 ordinære styremøter. Et arbeidsutvalg i styret deltok dessuten i 2 møter i Nordisk Caritas vedrørende fasteaksjonen og de felles nordiske utviklingsprosjekter. I dette arbeidsutvalget sitter styreformannen, pastor Harald Taxt, og styremedlemmene disponent Barra og rektor Fogstad. Sistnevnte deltok også i et internasjonalt seminar i Cooperation Inter-

nationale pour le Developpement Socioeconomique (CIDSE) i Belgia.

Pater Kalman Horvath trådte etter eget ønske ut av styret høsten 1972.

Sekretariat: Adresse: Fagerborggt. 17. Caritasleder: Pastor Harald Taxt. Sekretær: fru Ragna Rosati.

Arbeidsoppgaver:

- 1) Sosialarbeid blant flyktninger og utenlandske arbeidere.
- 2) Geistlig betjening for grupper under pkt. 1.
- 3) Eldreomsorg.
- 4) Utviklingshjelp.
- 5) Spareaksjonen «Fredagsgaven mot sult og nød».

Ad pkt. 1.

Flyktningearbeidet gjaldt «gamle» flyktninger og «avhoppere» (nye flyktninger), polakker, ungarere, tsjekkosllovakere og flyktninger fra de sovjetiske randstatene. Gjennom ICMC nød de nye flyktningene godt av en bevilgning fra United States Refugee Program (USRP), som ble stillet til Caritas Norges disposisjon for innkjøp av nødvendige klær og til dekning av endel utgifter i forbindelse med emigrasjon til andre land. 14 polske avhoppere og 2 tsjekkosllovakere nød godt av denne hjelp. Caritas Norges utgifter til hotell og mat for avhopperne refunderes av Staten gjennom Oslo Kommunes Sosialomsorgskontor inntil vi kan skaffe dem arbeid og bolig. De fleste av avhopperne blir henvist til Caritas av Politiets Fremmedkontroll.

Registreringen for hjelp fra USRP er gyldig 3 år etter registreringsdato. Vi hadde i perioden 37 ennå aktive registreringer omfattende 45 personer. Tilsammen omfattet de aktive registreringer 61 personer.

Et nytt klima?

(Forts. fra forrige side)

betydning for enkeltmennesker.

— Men Paven er stadig anstøtsstenen?

— Pavens primat må sammenholdes med kollegialitetsprinsippet. I prinsippet, i alle fall, er det slik at bispene skal være medbestemmende.

— Er bestrebelsene som dette et tegn på at Kirken prøver å redde stumpene?

— Det er klart at man realistisk skal se i øynene at man etterhvert får et stadig mer avkristnet samfunn. Selv om antall kristne i verden stiger, går prosent-delen stadig nedover.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyrejse (Kastrup/Lourdes tur-retur) fuld pension d.kr. 1225,—
Særpris for syge på «Accueil Notre-Dame» d.kr. 925,—

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin, København.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP

gang i U-land

For de «gamle» flyktningers vedkommende har arbeidet i stor utstrekning gått ut på rådgivning, bl. a. ang. statsborgerskap, uføretrygd, krigsskadeserstatninger o. l. Vi har også gitt bidrag til brensel o. a. hvor det har vært påkrevd.

Utenlandske arbeidere omfattet vesentlig jugoslaver og italienere. Caritas hadde således kontakt med 102 jugoslaver og 250 italienere. Blant utlendingene var det også endel fra utviklingsland.

De fleste var informert om at de måtte ha innhentet oppholds- og arbeidstillatelse gjennom de norske konsulære myndigheter på hjemstedet eller der hvor de måtte ha arbeidet de siste 6 måneder, før de kunne slå seg ned i Norge. Blant de utlendinger som først søkte om arbeidstillatelse etter at de var kommet inn i landet, måtte vi hjelpe endel til å komme hjem for evt. å søke derfra påny, mens vi for noen oppnådde dispensasjon fra gjeldende lov. Det må

være tungtveiende grunner for å oppnå denne dispensasjon.

Vi sørget for norskundervisning, dels ved Studentersamfundets Fri Undervisning, dels med private kurser.

Ad pkt. 2.

Geistlig betjening for grupper under pkt. 1.

Prester for ungarene: Patrene Kalman Horvath og Gustav Terres. Foruten gudstjenester, hjemmebesøk, sykebesøk o. l. i Oslo og omegn, besøkte de samtlige ungarske familier spredt rundt i landet. Patrenes reiser i Norge betales av Caritas Norge som også stillet et beløp til nødhjelp blant ungarene til deres disposisjon.

Prester for jugoslavene: Pater Ante Vrdoljak som 1. desember ble avløst av pater Franjo Oroz. Foruten i Oslo og omegn var de virksomme i hele Østlandsområdet.

Prest for italienerne: Pastor Harald

Taxt. I anledning julen 1972 inviterte Caritas den italienske pater Amedeo Paolino fra Göteborg.

Likedan ba vi pater Petrus Bzdyl fra Porsgrunn holde gudstjeneste for **polakkene**, særlig de nye avhopperne som ennå ikke var hjemme i norsk, i anledning julen.

Prest for tsjekkosllovakene var pater Adalbert Engelhart som kom på regelmessige månedlige besøk fra Göteborg.

Alle reiseutgifter dekkes av Caritas Norge.

Ad pkt. 3.

Caritas deltar i eldreomsorgen gjennom **Kontaktklubben for eldre og enslige**, i Fagerborggt. 17 hver onsdag formiddag, hvor endel hentes og bringes. Kontaktklubben tilbragte 14 dagers

(Forts. neste side)

FYRINGSOLJE brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke,		
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

(Forts. fra forrige side)

sommerferie på Mariaholm i juni, og det ble arrangert dagsturer vår og høst. Klubben arrangerte en basar høsten 1972. Inntektene ble delt mellom Kontaktklubben og Menighetspleien.

Caritas ydet endel tilskudd til vanskeligstilte eldre.

Ad pkt. 4.

Klubbvirksomhet foregår i Europa-hjemmets lokaler, Fagerborggt. 17, foruten onsdag formiddag også om aftenen tirsdager, torsdager og fredager. Lokalene disponeres tirsdager av ungarerne, torsdager av jugoslavene og fredager av italienerne. Disse grupper disponerer også lokalene henholdsvis den første, annen og tredje søndag i måneden. Spesielle festmøter og arrangementer for de forskjellige grupper ble arrangert på lørdager og den ledige søndag. Polsk Krigsdeltagerforbund ved sin formann Jozef Moscicki arrangerte julemøte for «gamle» polske flyktninger og Caritas hadde middag for de nyere polske avhopperne. Jozef Moscicki er vår medhjelper i de sakene som vedrører polakker, som tolk og formidler av ønsker og uttrykk for behov, samt med arbeidsplassering o. l.

Ad pkt. 5.

Caritas hadde følgende prosjekter igang i Utviklingsland:

a) En avdeling for underernærte barn og en demonstrasjonsavdeling for

deres mødre ved **Kamuli sykehus**, Busoga, Uganda, ble innviet i juli med tilstedeværelse av den norske representant for Direktoratet for Utviklingshjelp, Arne Jordbæk, og representanter for ugandesiske myndigheter. Tross urolige tider i Uganda, fortsetter Franciscan Missionary Sisters for Africa som driver sykehuset, sin hospitalsvirksomhet.

b) **Landbruksskolen i Ngelani, Kenya**, som går i Caritas Norges regi delvis finansiert av Direktoratet for Utviklingshjelp dels av Nordisk Fasteaksjon 1971, gikk fremover som planlagt. Skolen vil være ferdig en gang ut på sommeren 1973.

c) **Mønsterbruk i Kituro, Kenya**: Prosjektet blir finansiert av Nordisk Fasteaksjon 1971, uten annen støtte, og også dette er i Caritas Norges regi. Norsk Hydro A/S ydet en meget verdifull hjelp til prosjektet ved å gi de nødvendige kvanta kunstgjødsel til den første prøveavling. Driften ventes å starte i april 1973. Området var ved årets slutt ryddet for skog, og det ble bygget terrasser oppover åssiden hvor det skal dyrkes rotvekster, soyabønner og kål med moderne metoder, for gjennom dette eksempel å vise den lokale befolkning hva som kan dyrkes til eget bruk og for salg. Et jordbrukslaboratorium ble ferdig bygget i 1972.

d) Vi bidrog også med kr. 3706,— til en brønn i Mangalore, India, etter anmodning av sognets prest, pater Veigas.

e) Følgende prosjekt ble foreslått for Nordisk Bispekonferanse som formål for Fasteaksjonen 1973: **Voksenopplæring i Senegal**. Prosjektet

skal gå i Caritas Danmarks regi. Det skal bygges 2 sosialsentre, det ene i Matam, det andre i Podor, Senegal, for voksenopplæring for en meget tilbakestående befolkning hvis kår kan bedres gjennom bedre opplæring.

Ad pkt. 6.

Spareaksjonen Fredagsgaven mot sult og nød.

Ca. 500 spareglobuser var i omløp og mange av innehaverne sendte regelmessig innholdet til aksjonens postgirokonto 168 76, tømte bøsseene hos sine sogneprester eller innleverte pengene til våre sekretariat.

Kr. 10 000,— ble sendt gjennom KFUM's Ungdomsaksjon for Asia til flyktingleiren Tha Phun for flyktninger fra Cambodia i Viet Nam.

Takket være samarbeid med KFUM's Ungdomsaksjon kunne dertil Caritas Norge oversende «vårt» barnehjem i Go Vap, Saigon, underhold for 75 barn som ble «fjernadoptert» av norske familier. Denne aksjonen vil stadig bli utvidet. Vi ba høsten 1972 om navn og data på nye 100 barn, og da freden i Viet Nam syntes nær, skrev vi til biskopen av Hanoi for om mulig å få igang en tilsvarende aksjon i Nord-Viet Nam. Svar på dette brev var ikke innløpet ved periodens slutt.

På grunn av den amerikanske dollars synkende verdi og andre forhold, var Caritas Norges inntekter i 1972 noe redusert. Likedan merket man prisstigningen i Norge. Endel lån måtte også avskrives p.g.a. flyktnings død, utreise fra landet, manglende betalings-evne o. l.

Disse forhold resulterte i et underskudd på årets driftsregnskap.

BERGEN

Eches Fårvehandel

NYGARDSGT. 19

VESTA · HYGEA
MED TANKE PÅ FREMTIDEN

BERGEN

$\frac{1}{5}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyersforening

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Vi takker imidlertid alle bidragsytere for at underskuddet ikke ble større, og håper å kunne fortsette vårt caritative arbeid uten endringer i 1973, heter det.

BØKER:

«Forskjellen mellom katolisismen og protestantismen»

STENO REJSER

(Sct. Annæ Rejser —
under katolsk ledelse)

Påske i Rom: 16/4—23/4 — jet —
Casa Pallotti — fuld pension —
(kun få pladser ledige). Pris kr.
1135,—.

Forårstilbud i Rom: 11/5—25/5 —
jetfly — Pensione Monaco. Pris:
d.kr. 828,—.

Sommer i Rom: 25/6—9/7 — jetfly
— Casa Pallotti — fuld pension
— Pris: d.kr. 1475,—.

Kulturperler: Rom—Sorrento — 10/9
—24/9 — jetfly — halvpension —
Pris: d.kr. 1350,—.

Efterårsferie i Rom: 13/10—20/10 —
jetfly — halvpension — Pris: d.kr.
1095,—.

Program fås hos:

Steno Rejser
Holmbladsgade 11
2300 København S
Tel. (01) Asta 2312

Etter fleres ønske har jeg utgitt på nytt (litt omarbeidet) ovennevnte skrift. Kanskje mener noen at man i vår økumeniske tid helst skal la være å tale om de konfesjonelle motsetninger. Til dette svarer at det uten tvil er viktig å fremheve de mange ting vi har felles, noe som jeg også har gjort i min brosjyre. Men en virkelig enhet i troen kan ikke oppnås ved bare å fremholde ting vi er enige om. «Det er absolutt nødvendig at tros læren i sin helhet blir tydelig utlagt,» altså også det som vi ikke er enige om (II Vat. Om økum. 11).

Oppriktige protestanter har ingen ting imot at vi taler eller skriver om forskjellen mellom deres og vår tro, noe som de ofte spør etter. Blant de skrifter jeg i årenes løp har utgitt, har «Forskjellen mellom katolisismen og protestantismen» alltid vært det mest etterspurte. Et faktum er også at protestantiske teologer er meget imot den falske irenisme, som fortier eller fordunkler de konfesjonelle motsetninger. Vi kan her nevne den imponerende tale som den lutherske teolog Viot på vegne av sine kirkelige ledere i Frankrike holdt om den fiktive enhet under en kongress av «Union Fédérale Pro Fide et Ecclesia» i Roma (11. nov. 1972).

Trass i de mange ting som protestantene har felles med oss, «må det allikevel erkjennes at det finnes motsetninger av stor viktighet mellom deres kirkesamfunn

og den katolske kirke» (Om økum. 19), således bl. a. i læren om kirkens vesen, pavedømmet, den gyldige presteavgift, sakramentene.

Den falske irenismen, som fortier eller fordunkler de konfesjonelle motsetninger er økumenismens farligste fiende. Den er for en stor del skyld i at konversjonenes antall er gått tilbake, idet den (f. eks. ved det stadige snakk om at den kontra-reformatriske tid er forbi) har utbredt den oppfatning at katolisismen og protestantismen er omtrent det samme, så noen konversjon ikke er nødvendig. Derfor er et skrift om «Forskjellen mellom katolisismen og protestantismen» ikke minst i vår økumeniske tid høyst aktuelt.

Pastor J. van der Burg,
Arendal.

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

OSLO

TASEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

SEKS HOVEDSPØRSMÅL SOM BISKOPENE MÅ TA STILLING TIL

På sitt møte i København 18.—24. februar drøftet Nordens katolske biskoper Kirkens oppgaver i dette området. To og en halv arbeidsdag var viet dette viktige spørsmål som også ble inngående drøftet på det forrige bispemøte i Reykjavik. Det ble lagt frem et utkast med 73 teser, fordelt på tre hovedavsnitt:

1. Kirkens målsetning i almindelighet. 2. Den katolske kirkes målsetning, for så vidt den faller sammen med den målsetting andre kristne trossamfunn i Norden kan slutte seg til, og 3. den målsetning, som er spesiell for den katolske kirke på grunn av dens særegenhet.

Disse 73 teser ble ivrig diskutert av biskopene, får ST. OLAV opplyst. Flere mente at ordet «målsetning» kanskje ikke var det rette ord i denne sammenheng. Det ble foreslått at man i stedet skal tale om «Kirkens oppgaver og muligheter i Norden».

Drøftelsene avslørte hurtig hvor de vesentligste vanskeligheter ligger. Det er seks hovedspørsmål som biskopene må ta stilling til:

1. Hvem tilhører Kirken og hvem kan delta i dens sakramentale liv? Er en «kirketukt» ikke nødvendig?
2. Hvori består den katolske kirkes plikt til å drive apostolat i Norden?
3. Hvori består egentlig den katolske kirkes økumeniske oppgave i Norden?
4. Skal bispekonferansen beskjeftige seg med aktuelle politiske spørsmål, dvs. skal Kirkens ledere uttale seg i den aktuelle debatt?
5. Hvordan får man integrert den almindelige sjelesorg i plikten til å drive apostolat? Kan man være katolikk uten å misjonere på en eller annen måte?
6. I hvilken forstand kan en «demokratisering» i Kirken godkjennes, og i hvilken forstand må den avvises?

Debatten er langt fra avsluttet, man regner med at det må flere bispemøter til før biskopene vil sende ut en felles uttalelse om den katolske kirkes oppgaver i dagens nordiske land.

Neste konferanse finner sted i Trondheim i forbindelse med innvielsen av den nye katolske domkirke i byen i september.

ST. OLAV bringer i neste nummer et mer fullstendig referat av København-møtet.

FILMEN

Vår faste filmanmeldelse står i dette nummer på side 80.

RED.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: *Age Rønning.*

Faste medarbeidere: *Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Per Bjørn Halvorsen O.P.*

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.